

**ПРОЕКТОБЮДЖЕТ ЗА 2023 Г. И БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г. В
ПРОГРАМЕН ФОРМАТ**

НА КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

I. МИСИЯ

Конституционният съд на Република България е натоварен с ключова роля в цялостната институционална структура на държавата и изпълнява незаменима функция за гарантиране върховенството на Конституцията, устоите на демократичната и правова държава и правата на човека и основните свободи като основни ценности на конституционния ред на Република България.

Независимостта, безпристрастността и професионализмът на Съда са предпоставка за изграждане на демократична държава и обществено доверие в конституционното правосъдие.

Мисията на Конституционни съд, с оглед изискванията на Конституцията, е да осигурява върховенството на Конституцията. Това е конституционната функция на Съда, която той реализира чрез своите, закрепените в Основния закон, правомощия. Съдът е гарант за спазването на Конституцията, за защита на основните права и свободи на гражданите. Конституционният съд е независим от законодателната, изпълнителната и съдебната власт и в своята дейност се ръководи само от Конституцията и Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Законът за Конституционен съд предвижда изрично обособяването на самостоятелен бюджет на Конституционния съд като условие за неговата независимост и нормално функциониране. Този законодателен подход е в съзвучие с принципите на правовата държава, разделението на властите и върховенството на Конституцията. С оглед изпълнение на конституционно закрепените функции на Конституционния съд и неговата мисия – да осигурява върховенството на Конституцията, бюджетът му по необходимост следва да е съобразен с целите, потребностите и задачите му.

II. ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ И КАПАЦИТЕТ

Конституционният съд на Република България е специфична институция, създадена с Конституцията и натоварена да осигурява нейното върховенство. Организационното развитие на съда зависи от конституционната и законовата рамка на дейността му и от активността на институциите, имащи право да го сезират. Конституцията и ЗКС определят организацията, структурата, състава и компетентността на съда. Това е т. нар. външна регулаторна рамка за съда. От друга страна, Конституционният съд разполага със значителна свобода на преценка при определянето на организацията на дейността си, като приема своя собствен процедурен правилник. По този начин съдът урежда и административните, и структурните въпроси от неговата институционална дейност. Вътрешните правни актове, които съгласно закона се приемат от съда и вътрешните правила за дейността на администрацията, които се утвърждават от председателя, представляват вътрешната правна рамка.

Конституционният съд е независим от законодателната, изпълнителната и съдебната власт и в своята дейност се ръководи само от Конституцията и ЗКС. В същото време, в рамките на действащата конституционна и законова рамка, не разполага с мандат да подкрепи изготвянето на потенциалните изменения и/или допълнения в закона. Функционална и организационна независимост на Съда до известна степен е ограничена от други приложими закони, които се прилагат за другите публични институции.

Конституционният съд се състои от 12 съдии, положили клетва да спазват добросъвестно задълженията си, възложени от Конституцията и ЗКС. Организацията на дейността на

Конституционния съд е регламентирана в ЗКС и в Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС). В чл. 11 ПОДКС е посочена структурата на администрацията, която се ръководи от главен секретар и се обособява в дирекция „Обща администрация“ и дирекция „Специализирана администрация“, към които могат да се създават отдели. Към момента дейността на администрацията се осъществява от държавни служители и лица, работещи по трудово правоотношение.

Подробна стратегията за развитие на Конституционния съд на Република България за периода януари 2024 – декември 2025 г. предстои да се разработи и утвърди, но този стратегически план ще продължи вече дадените насоки на развитието на Конституционния съд в предходните два стратегически документа, като се съобрази с изискванията на времето и новите обстоятелства и предизвикателства, с които се сблъсква Съдът и неговата администрация.

Основните приоритети периода 2024-2025 г. в работата на Съда ще са с акцент върху следните основни области:

- Правна рамка;
- Организационно и функционално развитие;
- Човешки ресурси и инфраструктура;
- Дигитализация и киберсигурност;
- Комуникация и международни отношения;
- Публични финанси и бюджетно планиране.

Стратегически цели ще допринесат за по-нататъшното развитие на усилията на Конституционния съд за по-ефективна работа по разглеждане на делата и по-бързо вземане на решения, ангажиране на нови човешки ресурси и по-добри условия на труд, допълнителна информираност на обществеността за ролята и функциите на Съда, повишаване на нивото на прозрачност по отношение на обществеността, ефективно членство и утвърждаване авторитета на Съда в международни форуми и организации на конституционни юрисдикции.

III. ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ (ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ)*

Създаването на Конституционния съд става възможно с приемането на Конституцията на Република България на 12 юли 1991 г. Конституционният съд е независим орган, чиято основна задача е да обезпечи върховенството на Конституцията. Неговите решения са задължителни за всички.

Конституционният съд на Република България има следните правомощия:

- дава задължителни тълкувания на Конституцията;
- произнася се по искане за установяване на противоконституционност на законите и на другите актове на Народното събрание, както и на актове на президента;
- решава спорове за компетентност между Народното събрание, президента и Министерския съвет, както и между органи на местно самоуправление и централните изпълнителни органи;
- произнася се по съответствието на сключените от Република България международни договори с Конституцията преди ратификацията им, както и за съответствието на законите с общопризнатите норми на международното право и с международните договори, по които България е страна;
- произнася се по спорове за конституционността на политическите партии и сдружения;
- произнася се по спорове за законността на избора за президент и вицепрезидент;
- установява обстоятелствата по чл. 97, ал. 1, точки 1 и 2 и ал. 2 от Конституцията;
- произнася се по спорове за законността на избора на народен представител;
- установява неизбираемост или несъвместимост на народен представител с упражняването на други функции;
- произнася се по спорове за законността на избора на член на Европейския парламент от Република България;

- произнася се по обвинения, повдигнати от Народното събрание, срещу президента и вицепрезидента;
- сменя имунитета и установява фактическа невъзможност и несъвместимост на съдия от Конституционния съд.

Със закон не могат да се дават или отнемат правомощия на Конституционния съд.

Всички правомощия на Конституционния съд представляват по своята същност материален критерий за неговото правно положение. Те съдържат и изразяват заложената в Конституцията идея, че Конституционният съд е конституционен орган, вграден в устройството и функционирането на държавата, за да гарантира върховенството на нейния Основен закон.

Макар да е посочена само една бюджетна програма „Тълкуване на Конституцията“ във функционална област „Върховенство на Конституцията“, тя обхваща в смисъла си всички правомощия на Конституционния съд.

ФУНКЦИОНАЛНА ОБЛАСТ ВЪРХОВЕНСТВО НА КОНСТИТУЦИЯТА

Стратегическият план за следващия тригодишен период ще цели укрепването на организационната и функционална независимост, за да може Съдът да упражнява мандата си и да гарантира осъществяването на конституционното правосъдие. С изпълнението му се очаква Съдът да постигне следните резултати:

- Да осигури стабилно функциониране на институцията по отношение на нейния мандат, функциониране, имидж и професионално отношение при решаването на конституционните въпроси, които са ѝ отнесени.
- Да запази и подобри позициите си в общественото мнение като независим участник, който се произнася по въпроси на конституционното право.
- Оценка и при необходимост реорганизация на вътрешната администрация на Съда спрямо стандартите за ефективност, за да се отразят по-добре принципите на ефикасност, ефективност и професионална реализация.

Засилване експертното подпомагане на съда от академичните среди и създаване на стажантска програма на студенти по право в Конституционния съд, която да се превърне и в своеобразна „банка кадри“ за бъдещи служители.

- Дигитализация на процесите - въвеждане на съвременна електронна деловодна система, дигитализация на библиотечния фонд на съда, дигитална система за управление на човешките ресурси, дигитална финансово-счетоводната система.
- Подобряване на правната рамка, отнасяща се до външната и вътрешната среда на Съда, и по-нататъшно укрепване на неговата независимост и защита от външна намеса.
- Укрепване на вътрешната и външната комуникационна политика; постигане на по-добро място в медийния дискурс; информирание на обществото за ролята на Съда; повишаване на осведомеността на публичните институции и гражданите за компетентността на Съда по съществени въпроси на конституционното право; отговор на асиметрията на информацията, насочена към Съда, и на предубежденията към решенията на Съда.
- Укрепване на капацитета на експертния консултативен механизъм на Съда като се ангажира в по-голяма степен аналитичната дейност, проучванията на сравнителна конституционна съдебна практика, както и със съответните стандарти на Съда на Европейския съюз, Европейския съд по правата на човека и в рамките на Венецианската комисия.
- Утвърждаване на многоезичното списание „Конституционни изследвания“ като трибуна за изследвания на именити автори по проблемите на конституционното правосъдие и конституционализма.

. Развитие на двустранното сътрудничество с конституционните юрисдикции от други страни чрез сключване на споразумения за обмяна на добри практики, експертен опит и институционално укрепване;

- Създаване на Балкански конституционен форум на конституционните юрисдикции на страните от Западните Балкани със секретариат в Съда и засилване на участието и присъствието на Съда на международно равнище, като се повиши капацитетът на Съда да се ангажира редовно и по-значително с колеги и академични форуми по конституционно право.

IV. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА ПРОЕКТОБЮДЖЕТА ЗА 2023 Г. БЮДЖЕТНА ПРОГНОЗА ЗА ПЕРИОДА 2024-2025 Г.

Описание на приходите

Конституционният съд няма собствени приходи и не прогнозира такива за следващите години.

Описание на разходите

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Отчет 2021 г.) (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
0400.00.00	Общо разходи	5104,5	5104,5	0	5104,5	5104,5	0	0	0	0
0400.01.00	Област на политика „Върховенство на Конституцията“	5104,5	5104,5	0	5104,5	5104,5	0	0	0	0
0400.01.01	Бюджетна програма „Тълкуване на Конституцията“	5104,5	5104,5	0	5104,5	5104,5		0		

Забележка: Отчетните данни за 2021 г. следва да са съотнесени към действащата класификация съгласно РМС № 850 от 2022 г. с оглед проследяване на промените и тенденциите при изпълнението на съответната бюджетна програма.

Само в случай, че за отчетния период са извършвани разходи по области на политики/функционални области и бюджетни програми, които не могат да бъдат съотнесени към областите на политики/функционалните области и бюджетните програми съгласно РМС № 850 от 2022 г. (например при структурни и функционални промени, засягащи бюджетните организации, когато техни функции и дейността са излезли от системата на ПРБ), то тогава се посочват и области на политики/функционални области и бюджетни програми, утвърдени с действащата класификация за отчетния период.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Отчет 2022 г.) (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
0400.00.00	Общо разходи	5407,9	5407,9	0	5407,9	5407,9	0	0	0	0
0400.01.00	Област на политика „Върховенство на Конституцията“	5407,9	5407,9	0	5407,9	5407,9	0	0	0	0
0400.01.01	Бюджетна програма „Тълкуване на Конституцията	5407,9	5407,9	0	5407,9	5407,9		0		

850 от 2022 г. с оглед проследяване на промените и тенденциите при изпълнението на съответната бюджетна програма.

Само в случай, че за отчетния период са извършвани разходи по области на политики/функционални области и бюджетни програми, които не могат да бъдат съотнесени към областите на политики/функционалните области и бюджетните програми съгласно РМС № 850 от 2022 г. (например при структурни и функционални промени, засягащи бюджетните организации, когато техни функции и дейността са излезли от системата на ПРБ), то тогава се посочват и области на политики/функционални области и бюджетни програми, утвърдени с действащата класификация за отчетния период.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Проект за 2023 г.) (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
0400.00.00	Общо разходи	5663,1	5663,1	0	5663,1	5663,1	0	0	0	0
0400.01.00	Област на политика „Върховенство на Конституцията“	5663,1	5663,1	0	5663,1	5663,1	0	0	0	0
0400.01.01	Бюджетна програма „Тълкуване на Конституцията	5663,1	5663,1	0	5663,1	5663,1		0		

*Класификационен код съгласно РМС № 850 от 2022 г.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Прогноза за 2024 г.) (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
0400.00.00	Общо разходи	7383,1	7383,1	0	7383,1	7383,1	0	0	0	0
0400.01.00	Област на политика „Върховенство на Конституцията“	7383,1	7383,1	0	7383,1	7383,1	0	0	0	0
0400.01.01	Бюджетна програма „Тълкуване на Конституцията	7383,1	7383,1	0	7383,1	7383,1		0		

*Класификационен код съгласно РМС № 850 от 2022 г.

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (Прогноза за 2025 г.) (в хил. лв.)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
0400.00.00	Общо разходи	5583,1	5583,1	0	5583,1	5583,1	0	0	0	0
0400.01.00	Област на политика „Върховенство на Конституцията“	5583,1	5583,1	0	5583,1	5583,1	0	0	0	0
0400.01.01	Бюджетна програма „Тълкуване на Конституцията	5583,1	5583,1	0	5583,1	5583,1		0		

*Класификационен код съгласно РМС № 850 от 2022 г.

Описание на финансирането на консолидираните разходи

Финансиране на консолидираните разходи, обхванати в програмния бюджет (хил. лв.)	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
Общо консолидирани разходи:	5663,1	7383,1	5583,1
Общо разчетено финансиране:	5663,1	7383,1	5583,1
<i>Бюджет на ПРБ</i>	5663,1	7383,1	5583,1
<i>Други бюджети и сметки за средства от ЕС, в т.ч. от:</i>			
• Централен бюджет, в т.ч.:			
Държавни инвестиционни заеми			
• Сметки за средства от Европейския съюз (СЕС на НФ и наДФЗ)			
• Други програми и инициативи, по които Република България е страна-партньор, за които се прилага режимът на сметките за средства от Европейския съюз			
• Други програми и други донори по бюджета на ПРБ			
• Други бюджетни организации, включени в консолидираната фискална програма			
• Други (в т.ч. и предоставените трансфери с положителен знак)			

V. ОПИСАНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРОГРАМИ И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ВЕДОМСТВЕНИ И АДМИНИСТРИРАНИ РАЗХОДИ

0400.01.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ТЪЛКУВАНЕ НА КОНСТИТУЦИЯТА”

Цели на бюджетната програма

Осигуряване на върховенството на Конституцията

Целеви стойности по показателите за изпълнение

От дейността Конституционния съд не могат да се прогнозират целеви стойности, тъй като Конституционният съд действа само по сезиране от конституционно легитимирани субекти и по никакъв начин не може да предвиди или да влияе върху правото на инициативата на органите и лицата по чл. 150 от Конституцията.

Следва да бъде посочено още, че с целеви стойности по показателите за изпълнение е неоправдано да бъдат отчитани постигнатите резултати от дейността на Конституционния съд, тъй като не големият брой решени дела осигурява върховенството на Конституцията, а конституционносъобразната законодателна дейност на Народното събрание.

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

Законодателната дейност и другите актове на Народното събрание. Актовете на президента. Провеждането на избори. Сключването на международни договори и тяхната ратификация.

Информация за наличността и качеството на данните

Наличността на данните се определя от функциите и компетенциите на Конституционния съд.

Данните за дейността на Конституционния съд са публично достъпни на интернет страницата на съда.

Съгласно Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд данните се съхраняват в деловодството на съда и в неговия архив.

Организационни структури, участващи в програмата

В изпълнението на бюджетната програма участва Конституционния съд, като за осъществяване на функциите си изисква информация от други държавни органи и институции. Конституционният съд действа по инициатива на народни представители (най-малко една пета), на президента на републиката, на Министерския съвет, на Върховния касационен съд, на Върховния административен съд, на главния прокурор, на омбудсмана, на Висшия адвокатски съвет и на страните по спорове за компетентност по чл. 149, ал. 1, т. 3 от Конституцията, вкл. и общинските съвети.

Отговорност за изпълнението на програмата

Изпълнението на бюджетната програма е изцяло в отговорността на председателя на Конституционния съд.

Бюджетна прогноза по ведомствени и администрирани разходни параграфи на програмата (в хил. лв.)

№	0400.01.01 Бюджетна програма „Тълкуване на Конституцията”	Отчет 2021	Отчет 2022	Проект 2023 г.	Прогноза 2024 г.	Прогноза 2025 г.
	1	2	3	4	5	6
I.	Общо ведомствени разходи:	5104,5	5407,9	5663,1	7383,1	5583,1
	Персонал	4696,7	4651,0	4823,1	6623,1	4823,1
	Издръжка	315,0	557,1	620,0	540,0	540,0
	Капиталови разходи	92,8	199,8	220,0	220,0	220,0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	5104,5	5407,9	5663,1	7383,1	5583,1
	Персонал	4696,7	4651,0	4823,1	6623,1	4823,1
	Издръжка	315,0	557,1	620,0	540,0	540,0
	Капиталови разходи	92,8	199,8	220,0	220,0	220,0
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Персонал	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Издръжка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Капиталови разходи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	От тях за: *					
	1.....					
	2.....					
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета на ПРБ**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1. наименование на администриран разходен параграф (характер и/или нормативно основание за предоставянето/разходването на бюджетни средства) + вид разход (§ от ЕБК)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	2.....	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1. наименование на администриран разходен параграф (характер и/или нормативно основание за предоставянето/разходването на бюджетни средства) + вид разход (§ от ЕБК)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	2.....	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	5104,5	5407,9	5663,1	7383,1	5583,1
	Общо разходи (I.+II.+III.):	5104,5	5407,9	5663,1	7383,1	5583,1
	Численост на щатния персонал	45	55	55	55	55
	Численост на извънщатния персонал					

* Разшифровка на ведомствените разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС по бюджетната програма според целта, основанието/характера им и източника на финансиране

** Описание на администрираните разходни параграфи по програмата, вкл. проектите.

Наименованията на администрираните разходни параграфи следва да отговарят на изискванията на тези указания (характер и/или нормативно основание за предоставянето/разходването на бюджетни средства).

За всеки администриран разходен параграф, чиито стойностни показатели се формират от различни видове разходи допълнително се посочват и параграфите на ЕБК.